

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور

برنجی سنه : برنجی جلد

نومرو : ۱۲

۵ تشرین اول ۳۳۷

روحیات

اهمراصل حاصل دروغار ؟

حیاتك تشكیل و تحول اسبابی یا لکنز محیط خارجیه آرایانلر احتراضی یا محیط جغرافی و یا محیط معنوی اولان مناسبات اجتماعیه ایله ایضاح اتمك ایسترلر. بونلره كوره حیاتك كندیسه خاص هیچ بر حمله سی و هیچ بریار ایجیانی یوقدر؛ هرشی، یحانیکیک و مادیت قوانینیه قابل ایضاحدر. بوتون عالم، ماده نك معینتی ایچنده محوسدر. حیات، نه شكلكده و نه ماهیتده اولورسه اولسون دایما بر نتیجه در. حیاتك كچیردیگی تحولاتك سبیلرینی برده، كوكده آراملی؛ فقط كندیسكده بوسبیلر آراسنده برسب اولایله حکی خاطره كیتیرلملی، چونكه بو یوله صابیلدی تقدیرده وحدت كاشات، نظام عالم، معینیت قائلز و علمك اساسی اولان علیت عهده سی آلدن قاجیرلش اولورمش! نه غریبدركه بویه بر مدعا حیاتك اك بویوك مجهولاتی صافلایان وراثت مسئله لرله (داروهن) ك دخی كوروب آیردینی «نوع لداته : variation-spontanée» حادثه حیاتیه سنك هنوز میخانیکیتله ایضاح ایدلمش. اولدینی برزمانده مجرب بر حقیقت علمیه ایش کی بوتون سطح پرست دماغلرده بر بولیور. دها تجربه لرمن ختام بولمدن هر شیئی بسط و غیر متحول بر وحدته ارجاع اتمك احتیاجنده ایدیور، چونكه ماضیسنی انكار اتمك كوچكلك اولدینی بیلیر.

«كول ساعتلی» احمد هاشمك یکی طرزله یازدینی بر مقدمه ایله باشلیور :

سیر ایلدیمك اشكال حیاتی
بن حوش خیالک مولرند ،
برعكس ملوند اولنكچون
اوشك بكا اشجار و نباتی .

طن ایدرمك هاشمك ایده آلیست صنعتی دها ابی تثبیت قابل دكلدی . فی الحقیقه هاشم طبیعت باقسه كوردیكنی منظره لر خیالك عدسه سنده عكس ایندیرر و بزه حقیقی دكل، اونك كوزلاشمش بر تصویرنی كوسترر . فقط كوزلاك یكانه حقیق دكلی ؟ هر شی فانی ، یالکنز حسن ایدیرر . او ، عصردن عصره ، نسلدن نسله ، دایما تازه ، كوزلری شن ، صابیلری مظهر ، كچر .

ایشته بوجاسن قارشیمنده بوسوقلار اوزانیور ، فقط هپسی ضعیف و تشكیلنه جالشدقلری برده آرقه . سندن اثر ، نور ایله ، یوكسه لیور . شیمیدی ادبی افقلمك حكمداری ... دها یکی برنوردوغونجه یه قادار.

نورالده عطا

بولان عتدلك عایله توافقی ایدن بر نظریه یی هر درلو تنقیداته كوكس كرمش مظفر ولا یقاب بر حقیقت انتباه اولارق قبول اتمك آنجی كچن عصر ككاری اولایلیردی . اوتوز قرق سده دنبری علوم و فلسفه ده حاصل اولان انتباه آرتق عقلك و محدود تجربیه لك ذكا قانونی دایره سنده كی تعمیلرندن وجوده كیتیریلن سیستماتیک نظریات علمیه و فلسفه نك، علملی سول الانعام و صنئی برطاقم مبانیدن عبارت اولدقلرینی بك كوزل آكلامشدر . حیاتك مغفیت و استیزارندن قانچان مادی تكاملچیلر بوتون حادثه لك سببی عقل ایچون دها سول الادراك اولان محیط خارجی به نقل اتمكله ایشك ایچندن صیقلی ایسته مشلدر . نته كم ریاضی بر استدلال ایله انجیزی ومنها دییه كوسترلن آتوملك عقلك و حسابك تصور ایندیکندن بسبون باشقه بر عالم اولدقلری الیوم تظاهر ایندیگی كی ماده دن بیکارجه دفعه دها مغنی اولان حیاتك بو كونیكی تلقیسی كیم بیلیر دها نه قادار عندی و مجر در . حیاتی یالکنز منطقه و یالکنز اسباب خارجی ایله دوشونلر دها چوق زمان آلدنقندن باش آلامایه . جقلردر ... بونلر ماضی ایله استقبالی عقلك حوضه ادراكی داخلنده متجانس و قابل قیاس بر كیت عد ایدیورلر !

بر آن ایچون اولسون هر حادثه نك سببی اسباب خارجی در دیلم . بو تقدیرده اك ناچیز بر قوش قانادینك اوینامه سنك سببی بیلورم دییه یامك ایچون اوكا تأثیر ایدن بوتون شرائط خارجی به تعیین اتمك لازمدر . حال بوكه بویه بر تكلیف بوتون موجوداتك او دقیقه قوش اوزرینه اجرا ایندیگی تأثیراتی تعیین اتمكی تضمین ایندیرر . حال بوكه هیچ كیمسه حقیقی بویه آرامیور و آرامیور طبیعتله دها یقینی و قابل حساب سبیلره اكتم اتمك مجبور قالیور و مساحه ایندیگی سبیلرک بالریاضیه قابل اهامل كیتلر اولدینی سولیور . حال بوكه تنوع لداته كی تأثیرات خارجی ایله قابل مساحه اولمایان حادثات حیاتیه یالکنز بر امر واقع کی قبول ایدیور و بونده حیاتك بر یار ایجیانی تجلیسی اولوب اولادینی دوشونك بونلرک هیچده خوشلرینه كیتیرور ، اگر نسیات آلدینی خارجی تأثیرلره قارشو جاد كی عاماً منفعل بروضعینده بولنسه بدی بوتون حادثات حیاتیه یی محیط خارجینك تأثیرله اولچوب تعیین اتمك هیچ كیمسه نك اعتراض ایدمه ییچی بر شی اولوردی . حیات ، مترك بر طباق قدرتلك مكشفه سی اولدینی ایچون خارجی اك اوفاق بر تأثیر تکیكه دوقونولان برطانیجه کی یوز ویا یوزینك نسیبده فضله بر عكس تأثیر ایله مقابله ایدیور ، بو حادثه یی غریزات لابور اتوارلرنده بالمساحه مشاهده اتمك ممكن اولدینی کی علی العاده مثاللرده كوسترتمك بك قولایدر . مثلاً وجودیه بر ایكنه باطردیفكز آدام ایكنه نك كی تأثیرنی نسبتنده می عكس العمل باییور ؟ ایكنه نك تضییق اوچ درت درهم ایسه عكس العمل بش ویا اون اوقه بر قوت

اولایلیور . اشبو كیت فرقندن ماعدا دها مهم اولان كیفیت فریدر . ازجلی تأثیر خارجینك بوندن متوله عكس العمل حیاتی آراسنده كی ماهیت فرقی هیچده عینی شیلر دكلدر . بر تأثیر خارجی اكثراً داخلده بر چوق استقرارسنز موازنه لر یقه قرق انقاضندن یاییلمه یی برطاقم موازنه و منظومه لر تولید ایندیکندن حیاتی عكس العملر ك برر تكوندنر . تأثیرات خارجی ایله نه كیتا ، نده كیفیتاً قابل حساب و تعیین دكلدرلر . بوحالی مادی بر مثال ایله حكمتنده كی (قاله بدوسقوب) آلتنك جاوه لرینه بكنزه نه بیلیرز . معلومدركه بو آلت هر تأثیر خارجی به مقابل یی یی شكلكلره مقابله اتمكده در . بوباده اولسه اولسه احتمال بر تعیین یاییله بیلیركه بوده آنجی حادثات روحیه نك كیتی حقنده دوعرو اولایلیور . كیفیت مسئله لری تماماً انفسی اولدقلرندن دایمادردی ماهیتلر حالنده تجلی ایده جكاردر . بونك ایچون روحیاتك اك یقینی زهینی بالذات فردلردر و هر فرد آیری بر عالم عدا بده ییله جك قادار متایزدر .

*

بو مقدمه خارجی سبیلرک حیاند عامل یكانه اولادقلرینی ایضاح ایدمه یلمشدر طن ایدیورم . مجموعه فضله تفصیلاته مساعد اولسه بدی مسئله دها اطراالی آكلاملایلیردی . شیمیدلك بوقدرله اكتم ایدمك احتراضلری دوعروان سبیلری كوستره بیلیرز .

احتراض ، نام مناسیله نه جوققلرده ، نده وحشمیلرده كوروله بیلیر . بر جمعیتك دخی مختص اولایله جكنی اصلاطن انجیورم . احتراض آنجی متكامل وایركین فردلرده كورولور . جمعیت مختصرلری حسن قبوله و یارده مستعد زمانلر كچره بیلیرسه ده لداته مختص اولاماز . احتراضی جمعیتلره آشیلایان بویوك مختصرلدر . جمعیتك حیاندیه مهممكن آهنك ، استقرار اولدینی مدته مختصرلر آزالدینی كی احتراضلرک قوت وشدتلی ده تناقض ایدز . بونك ایچون احتراضك اجتماعی سبیلری جمعیتك برانلرید دینه بیلیر . مع مافیه جمعیت و محیط خارجی احتراضلرک سبب اصلیمی اولما یوب انكشاف و انحطاطلرینك بر زمین مساعدیدر . خسته لقلرده بیه لرك استعدادلرله معاقتلر تأثیرات خارجی به ناصیل تعدیل ایدیورسه اساساً غریزی بر استعداد اولان بویوك احتراضلرده محیط خارجی ایسته دیگی کی . مؤثر اولده مختار دكلدر . بعضاً اك اوفاق برسبب مرضی . بر بنیه یی خسته لافه کافی اولدینی كی بر تصادف ویا كیچی بر حادثه بویوك بر احتراض میدانه چقساته بیلیر . تقلید و تلقینك تأثیری آنجی كوچوك احتراضلرده ، مؤثر اولوب بونلره «مودا احتراضلر» دییه بیلیرز . بوقیل احتراضلرک استنادكاهی قوتلی برطینت و اراده اولادیندن عمرلری قیضه ، قوتلری آزدرد . اك قوتلی صارصیلماز احتراضلر بیه ، مزاج و سبیه دن كان احتراضلر اولوب بونلر تاریخده اندر اولارق ظهور ایدرلر .

حیاند آهنك بافعل موجود اولما یوب بالنظریه متصوردر . عصری وروچی بر چوق منظومه لرندن

شعر

کورده مکتوب

آه بوخوایی، دورغون، کورولتوسز کویار، آه!
ایشته قاج کوندن بری بر بارچه کوکم فرح
کدلم داغلمش، تسلی بولش کی.
کویله دوغرو اوچک، زوالی برقوش کی
شهرک صیقینیسند قاپانش ده کسه کز.
ألمرله بونالان برقلب ایچین، بیلسه کز
بولوندیم کویچکر نهسا کن برکوشه عیش؟
اوح، انزوا، انزوا، نه قادار طانی شیمش!
بربرندن فرقی یوق بورده کچن کونلرک.
دائما افقه دوغرو باقارم دهرین دهرین:
قارشیمده هرکون عینی اووالر، عینی قیرلر،
عینی حزن یاماجلی، رنکی دونش بایرلر.
بویله باقدجه انسان بو ساکن منطربه
دویمان قلب اولاجق صابور کونلر آیه.
ایشته، بن بوجیاته کیره لی قاج کون اولدی،
روجه انزوانک سحرلی ذوق دولدی.
بوته کویده قلبه یالکیز برتک ائش وار:
خاطرلر .. ماضیدن دور اولان خاطرلر ...
کیزی حزنیه چوکن صوکه بهار آقشاملری
آله ولرله سارارکن صولوق، سازلی داملری
قلبیده طانی طانی جانلانی اسکی کونلر،
اوجانین زمانلری تعقیب ایدن حزنلر ...
هر لحظه دوشوندکجه اوزقندن شیمدی سزی
رؤیاده کی بوزلره بکزه بن چهره کزی
صوکه آقشامکی حالیه سانکی کورور کیمیم.
بورده یالکیز او کوزل چهره نك غریبیم ...
فقط، - ای شن سودیکیم! - بوانزوا پک کوزله؛
ذوقی شیمدی دویدم اوزاقدن صومک کوزله.
صیقیلان جانلر ایچین شهرک هواسی چوق دار.
روحی آکلاردیکیز بوساکن کویه قادار
سویلی برقوش کی اوچوب کایلیسه کز.
یاخسته کوکلره کویار ها، بیاسه کز
نه شفقتی بریووا، نه امین برکوشه عیش!
انزوا، آه انزوا نه قدر طانی شیمش ...

نجم المبره غنیل

تربیه

مکتبهرک تشکیلات هارمیه سی مقننه کی نظریات

اوروباده مکتبهرک تشکیلاته و تربیه اصولارینه
صایسز اثرلر موجوددر . بونلرک ایچنده بر چوق
معروف صریبلر واجتماعیایچیلر واردرکه اونلرک افکار
ونظریاتی الیوم موجود اولان تشکیلاتک اساسنی
تشکیل ایتشددر .
بوکی افکار ونظریاتی تاریخ تربیه ده اوقومق
و آکلامق تمکندر . لیکن بونی برده اجتماعی نقطه
نظردن تدقیق ایتک، معروف اجتماعیایچیلر واجتماعی
به داغورنی مدافعارنک نه کی افکاره مستنداً مکتبهرک
تشکیل ایدلسنی آرزو ایتدکارنی آکلامق ده شبهه سزکه
چوق فائده لی در . بونی، آئزده موجود اولان فلاسک
تربیه تاریخلری بزه حقیه اوکرده ده میور . بناء علیه
بز، ۱۹ نجی عصردن اعتباراً مکتبهرک خارجی
تشکیلاتی وبالاخره داخلی تشکیلاتی حقنده بوکی معروف
شخصیتلرک نه کی نظریلر سردایلدیکنی وبونی متعاقبده،
موجود نظریلره رغماً، نه کی مکتبهرک موجود
اولدینی ومکتبهرک داخلی تشکیلاتنده نه کی فکرلرک
تطبیق ایدلسکده بولندینی آلدن کلدیکی قدر ایضاحه
چالیشه جغز (*) .

*

اون طانوزنجی عصرده نظری تربیه، اسکیدن
اولدینی کی، ایکی وظیفه نی حل ایتک چالیشیردی:
برنجیسی تربیه نك کیمک طرفندن درعهده ایدله جکنی
تثبیت ایتک، ایک:نجیسی تربیه نك فایه سیله اصولارنی
آراشدیرمق. اون سکرنجی عصرده، انابه دورنده،
تورغو، قوندورسه، آدام سمیت کی شخصیتلر،
سیاسی واقعهادی حریتورولک طرفدارل اولفه برابر،
تربیه نك حکومت طرفندن درعهده ایدلسی فکرنی
مدافعه ایدیورلردی. اساس اعتبارله ۱۹ نجی عصردهده
بوفکره صادق قانندی .

سیاسی واقعهادی حریتک هابنده اولوق اوزره
۱۹ نجی عصرک ایتدالرنده، سوسیالیزم جریانی باش
کوستردی . بوجریانک ایلاک مدافعی [فیخته] در.
فیخته، « آلمان ملتته خطابه لرم » دبه نشر ایتدیکی
اثرنده اجتماعی تربیه پروگرامنی مدافعه ایدیوردی.
فیخته آلمانلارک دوشدیکنی کربوهدن قورتولسنی آنجق
[تربیه] واسطه سیله ممکن عد ایدیوردی . اوکا
کوره مکتبلر، تماماً دولت مؤسسه سی اولیلدر .

[۱] بو بونی تعقیب ایدله جک سلسله مقالاتده
مأخذ اولارک ک زیاده استفاده ایتدیکم وبر چوق
قسه لرنی عیناً بورایه نقل ایتدیکم اثر، الیوم لایزیغ
داوالفونو پروفسورلرندن (باول بارت) ک « تاریخ
تربیه » سی در . بوندن ماعدا (ویلهلم موخ) ک:
« استقبال به داغورنیسی » و (کورشن شتاینر) ک
(مساعی مکتبی) و (همشهری تربیه سی) اثرلرنده
باشلیجه مأخذ اوله رق استعمال ایتدم .

ترک ایتش فردلرک وحدتلی باشقه باشقه در. مثلاً
قلب، جگرلر، معده، احشای داخلی، دماغ،
اعصاب، عضلات عینی قدرت حیاتی نی حائر ومتوازن
اولادقلر کی سرور وحزن، نفرت وغبت، جرأت
ومتجوبیت، خست وسهاحت، عزم واراده، سرعت
وبطالت تذک وچالیشقاناتی کی حیات تأثریه وفعاله
هپ مختلف وغیر متوازندرلر. ایشته اساساً عضویت
وروحیتده کی بوم ووازنه سز لکار احتیاطلره امکان وزمین
حاضرلامده لرایکن بونلره بوده اجتماعی موازنه سز لکار
انضمام ایدنجه مختصرلرک چوغاله سندن دها طبیی
نه اولایلیر ...!

اساساً بوزوق اولان موازنه سز تک بر تمایل
حاکم هرام اولارک بوحال اولونجه به قادار دوام ایتدیکی
زمان اک بوبوک برمه ترص اولیورز. فقط بوجکومت
وقت وقت دکیشن ویا عینی زمانده ثابت برقاچ نمایله
صابالان تماشائی وخوایی بر شکدهده اولایلیرکه
بونلره مختص دینه سز. هر بوبوک مختصده ثابت بر
مقصده بوک ایصال وتقرب ایدله جک صاصیلداز بر
عزم ومتانت واردر . « اولوالزم » ذیلن کیمسه لر
ایشته بونلدر .

ینه برطاقم آدملر واردرکه بونلرک علامت فارقه.
لری هر در لوطهورات وفرصتله قارشنی چابوق متبیج
اولوب چابوق حرکت کچکدر . هنجانلری نه قادار
چوقسه کندیلرنی ضبط ایتک قدرتلی اوقادار آزدر.
تمایللری مانون، سطحی وسرکندشجو اولان بوالجائی
متبیجلر مختصرلرک تماماً ضدی اولان برطاقم موازنه سز.
لردر . بکا قالیرسه علی الاطلاق احتیاطلری لسلکله بن
ایشته بوغولورلدر. یوقسه اولوالزم احتیاطلر بشریتک
اک قوتلی وؤثر حالتک برر تمشایددرلر . بونلر
هرجائیلاک، قرارسزاق وتأمینسز لکدن چوق اوزاق
اولوب غایت متین وهدفلی معین کیمسه لردر .

الحاصل احتیاطی وجوده کترین یالکیز حسلرک
آتشینلکی وتمایللرک قوتی اولایوب بالخاصه دیگرلرنی
کندی جاکیت وتصرفنه آلاان جوشغون بر نمایلاک
استقرارلی ودواملی برغلبه سیدر . اصل احتیاطده
بودر .

حیات، موالله عبادله ایدن بر قوت اولدیننه
نظراً بوبوک مختصرلر معین وتک بر مانع حیاتی ایله
اولونجه به قادار جنکلاشمکدن بیقمایان، بیلمایان
ویورولاق نه در بیلمه بن فوق الاماده انسانلردرکه بونلره
« اولوالزم » عنوانندن دها مصیب برتعیر اولاماز.

۲۶ ایلول ۳۳۷ استانبول

داوالفون روحیات ممانی

مصطفی شکب

